

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro právní záležitosti

2010/2016(INI)

15. 12. 2010

NÁVRH ZPRÁVY

o zajištění nezávislých posouzení dopadu
(2010/2016(INI))

Výbor pro právní záležitosti

Zpravodajka: Angelika Niebler

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
ODŮVODNĚNÍ	9

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o zajištění nezávislých posouzení dopadu (2010/2016(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. října 2010 nazvané Inteligentní regulace v Evropské unii (KOM(2010)0543),
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 21. října 2008 nazvané Zlepšení tvorby právních předpisů v roce 2006 podle článku 9 Protokolu o uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 4. září 2007 o zdokonalení tvorby právních předpisů v roce 2005: uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. července 2007 o minimalizaci administrativních nákladů stanovených právními předpisy³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 16. května 2006 o zdokonalení tvorby právních předpisů v roce 2004: o používání zásady subsidiarity – 12. výroční zpráva⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 20. dubna 2004 o posouzení dopadu právních předpisů Společenství a postupů konzultace⁵,
- s ohledem na interinstitucionální dohodu o zdokonalení tvorby právních předpisů, která byla mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí uzavřena dne 16. prosince 2003,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora č. 3/2010,
- s ohledem na první výsledky studie o posouzeních dopadu v členských státech EU zadanou Evropským parlamentem,
- s ohledem na obecné směry Komise pro posuzování dopadů ze dne 15. ledna 2009 a jejich přílohy (SEK(2009)0092),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. června 2002 o posuzování dopadů (KOM(2002)0276),
- s ohledem na rámcovou dohodu Parlamentu a Komise ze dne 20. října 2010,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. října 2010 nazvané „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace – Konkurenceschopnost a udržitelnost ve středu zájmu“ (KOM(2010)0614),

---

¹ Úř. věst. C 15 E, 21.1.2010, s. 16.

² Úř. věst. C 187 E, 24.7.2008, s. 67.

³ Úř. věst. C 175 E, 10.7.2008, s. 124.

⁴ Úř. věst. C 297 E, 7.12.2006, s. 128.

⁵ Úř. věst. C 104 E, 30.4.2004, s. 146.

- s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro právní záležitosti a na stanoviska Hospodářského a měnového výboru, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů a Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (A7-0000/2010),
- A. vzhledem k tomu, že v posouzeních dopadu jsou systematicky posuzovány očekávané důsledky zákonodárné činnosti.
  - B. vzhledem k tomu, že vytvoření transparentního, jasného, účinného a vysoce kvalitního právního prostředí by mělo patřit k prvořadým cílům politiky Evropské unie,
  - C. vzhledem k tomu, že posouzení dopadu přispívají k všeobecnému zvyšování kvality právních předpisů Společenství ve smyslu zlepšování zákonodárné činnosti;
  - D. vzhledem k tomu, že problémy při provádění a uplatňování platného práva Unie lze mimo jiné zdůvodnit nízkou kvalitou legislativních textů, za což společně zodpovídají všechny evropské zákonodárné orgány,
  - E. vzhledem k tomu, že posouzení dopadu prováděná při schvalování nových zákonů i zjednodušování a přepracovávání platných zákonů slouží k lepšímu posouzení jejich sociálních, hospodářských, ekologických a zdravotních důsledků, a tak mohou přispět k odbourání zbytečných administrativních úkonů,
  - F. vzhledem k tomu, že se několikrát vyslovil pro zadávání nezávislých posouzení dopadů v Evropské unii,
  - G. vzhledem k tomu, že posouzení dopadů prováděná Komisí nedosahují stabilní kvality a že spíše slouží ke zdůvodnění legislativního návrhu než k objektivnímu posouzení skutečností,
  - H. vzhledem k tomu, že se Parlament, Rada a Komise v interinstitucionální dohodě ze dne 16. prosince 2003 a Parlament a Komise v rámcové dohodě ze dne 20. října 2010 zavázaly k tomu, že vypracují program pro zdokonalení tvorby právních předpisů, a že tyto dokumenty obsahují konkrétní návrhy na zlepšení posouzení dopadu,
  - I. vzhledem k tomu, že Komise zaujala nový přístup k průmyslové politice, v jehož rámci mají být všechny politické návrhy se značným dopadem na průmysl důkladně analyzovány vzhledem k jejich důsledkům pro konkurenceschopnost,

Obecné požadavky na posouzení dopadu prováděná na úrovni EU

1. zdůrazňuje, že posouzení dopadu významně pomáhají zdokonalovat tvorbu právních předpisů a že by je evropští zákonodárci měli v budoucnu více využívat, aby mohli lépe posoudit důsledky různých možností postupu, které se jim nabízejí;
2. zdůrazňuje, že posouzení dopadu nesmí za žádných okolností nahradit politický dialog a demokratický rozhodovací proces zákonodárce, nýbrž že slouží pouze k odborné přípravě politického rozhodnutí;

3. zdůrazňuje, že posouzení dopadu by měla vznikat zcela nezávisle a vždy se opírat o solidní a objektivní analýzu možných důsledků;
4. domnívá se, že má-li být zajištěna nezávislost a objektivita posouzení dopadu, je vhodné a nutné do jejich provádění zapojit externí odborníky; v této souvislosti upozorňuje na zásadní rozdíl mezi veřejnou konzultací a nezávislým posouzením dopadu;
5. žádá, aby byla posouzení dopadu prováděna co nejtransparentněji;
6. zdůrazňuje, že klíčovými prvky dobrého posouzení dopadu jsou určení problému, konzultace s dotčenými stranami, stanovení cílů a vypracování strategických variant postupu;
7. považuje za nezbytné, aby nové legislativní návrhy vždy doprovázelo posouzení dopadu; poukazuje na to, že tato zásada se vztahuje i na zjednodušení a přepracování právních předpisů Společenství a na akty v přenesené pravomoci a prováděcí opatření ve smyslu ustanovení článku 290, případně 291 Smlouvy o fungování Evropské unie;
8. žádá, aby se při posouzení dopadu zohledňovala řada kritérií, aby zákonodárce získal o dané problematice co nejucelenější představu; v této souvislosti připomíná hospodářské, sociální a ekologické aspekty uvedené v interinstitucionální dohodě ze dne 16. prosince 2003, které by měly být shrnuty v jednom posudku;
9. žádá, aby posouzení dopadu vždy obsahovala analýzu nákladů a přínosů, tj. posouzení efektivnosti nákladů všech programů a opatření s vysokými výdaji, a případných důsledků pro malé a střední podniky; v této souvislosti žádá, aby se důsledně prováděl test dopadů na malé a střední podniky, jak je požadováno v dokumentu Small Business Act z roku 2008; v tomto ohledu připomíná, že za každý nový zákon, který zatěžuje malé a střední podniky, by měl být na oplátku zrušen platný přítěžující zákon (tzv. pravidlo „one-in/one-out“);
10. žádá, aby všechny nové politické návrhy, které budou mít značné důsledky pro konkurenceschopnost průmyslu, byly v rámci posouzení dopadu podrobovány důkladné analýze; dále žádá, aby bylo následně posouzeno, jaké důsledky měly právní předpisy EU pro konkurenceschopnost evropského průmyslu; upozorňuje na to, že s takovým postupem počítá také Komise ve svém sdělení o integrované průmyslové politice v době globalizace;
11. žádá, aby se posouzení dopadu na úrovni EU zabývala i otázkou, jakých úspor lze dosáhnout v případě celoevropského řešení, případně jaké další náklady vzniknou členským státům, pokud by neexistovalo řešení na úrovni EU;
12. zdůrazňuje, že v posouzeních dopadu musí být uváděny všechny alternativy, které mají zákonodárci k dispozici, a že by vždy měla být i vážně prozkoumána možnost nečinnosti zákonodárce;
13. zdůrazňuje, že posouzení dopadu nesmí zvyšovat administrativní zátěž a zbytečně prodlužovat legislativní postup; v této souvislosti zdůrazňuje, že posouzení dopadu nesmí být účelově využívána k zablokování nevíтанých právních předpisů; žádá proto, aby byly

vytvořeny technické a správní předpoklady pro to, aby bylo možné provádět posouzení dopadu plynule a v krátké lhůtě, např. pomocí nástrojů, jako jsou rámcové dohody a zrychlená výběrová řízení, a optimálním využíváním zdrojů;

14. v duchu přístupu založeného na osvědčených postupech vyzývá k využití zkušeností jiných zemí, v nichž se již léta provádějí posouzení dopadu, s cílem zlepšit posouzení dopadu na úrovni Evropské unie;
15. žádá, aby byla posouzení dopadu během celého legislativního procesu aktualizována tak, aby zohledňovala změny, k nimž v jeho průběhu došlo;
16. zdůrazňuje, že posouzení dopadu by měla být prováděna nejen před schválením legislativního textu (*ex ante*), ale zejména poté (*ex post*); připomíná, že posouzení *ex post* jsou nutná k posouzení toho, zda bylo skutečně dosaženo cílů dané právní normy a do jaké míry je třeba tento právní předpis upravit, případně zda ho ponechat v platnosti;

Potenciál Komise ke zlepšení

17. uznává, že Komise v uplynulých letech posouzení dopadu optimalizovala; zdůrazňuje však, že jsou zapotřebí další zlepšení;
18. v této souvislosti připomíná, že Komise v roce 2006 ustavila výbor pro posouzení dopadu (Impact Assessment Board – IAB), který odpovídá především za další propracování posouzení dopadů prováděných Komisí;
19. zdůrazňuje, že členové IAB jsou nezávislí pouze formálně, protože jsou v současné době jmenováni předsedou Komise a řídí se jeho pokyny; z tohoto důvodu nelze hovořit o naprosté nezávislosti; žádá proto, aby členy IAB jmenoval Evropský parlament a Rada na návrh Komise; žádá, aby IAB v budoucnu nepodléhal pokynům předsedy Komise;
20. dále žádá, aby se na činnosti IAB podíleli externí nezávislí odborníci; v tomto ohledu žádá, aby byla do práce IAB zapojena skupina na vysoké úrovni sdružující nezávislé zúčastněné strany zabývající se problematikou administrativní zátěže;
21. žádá, aby byl do celého procesu posouzení dopadu i do práce IAB od počátku a plně zapojen Evropský parlament a zejména jeho příslušné výbory, např. předáváním informací a prozatímních zpráv;
22. poukazuje na to, že před definitivním přijetím posouzení dopadu by měly být předběžné výsledky vždy externě přezkoumány; v tomto ohledu žádá vypracování a zveřejnění kontrolního posudku;
23. žádá, aby Komise vždy Evropskému parlamentu a Radě písemně zdůvodnila, proč v případě některých plánovaných právních předpisů nehodlá provést posouzení dopadu;
24. připomíná kritickou připomínku Evropského účetního dvora, že Komise zahajuje některé zákonodárné iniciativy, aniž by byl uzavřen proces posouzení dopadu;
25. žádá větší transparentnost, jíž se docílí zveřejněním jmen všech odborníků a dalších zúčastněných stran, které se podílely na vzniku posouzení dopadu;

26. v souvislosti s veřejnými konzultacemi žádá, aby byli zástupci zainteresovaných stran o plánovaných konzultacích zavčas informováni; dále žádá, aby měly zainteresované strany v rámci veřejných konzultací příležitost se k posouzení dopadu vyjádřit, a sice s dostatečným předstihem před zveřejněním návrhu Komise;
27. žádá Komisi, aby používala pouze spolehlivé a porovnatelné údaje;
28. poukazuje na to, že jsou-li výsledky posouzení dopadu předkládány současně s legislativními návrhy, budí to dojem, že posouzení dopadu slouží v první řadě ke zdůvodnění návrhu Komise; nabádá proto ke včasnému zveřejňování prozatímních zpráv;
29. žádá Komisi, aby přijaté právní předpisy systematicky hodnotila ex post;
30. vyzývá Komisi, aby vypracovala zevrubná stanoviska k posouzením dopadu provedeným Parlamentem;

Potenciál Evropského parlamentu ke zlepšení

31. žádá své výbory, aby důsledněji používaly již existující nástroj parlamentního posouzení dopadu; připomíná, že pro vyhotovování posouzení dopadu byla vytvořena zvláštní rozpočtová položka;
32. dále připomíná, že posouzení dopadu nemusí mít nutně podobu rozsáhlé studie, ale že může proběhnout i formou seminářů a slyšení odborníků;
33. poukazuje na skutečnost, že EP a jeho výbory již mají k dispozici mechanismy pro přezkum posouzení dopadu vypracovaných Komisí; zdůrazňuje, že pro tyto účely lze využít mimo jiné doplňková posouzení dopadu a hloubkovější analýzy, zadat přezkum posouzení dopadu Komise externím odborníkům a svolávat mimořádné schůze s nezávislými znalci; v této souvislosti upozorňuje na skutečnost, že je třeba soustavně zdokonalovat práci tematických oddělení EP;
34. zdůrazňuje, že parlamentní posouzení dopadu lze chápat jako opravný prostředek k posouzením dopadu vypracovaným Komisí;
35. žádá, aby na úrovni Parlamentu a zejména jeho výborů probíhala systematická diskuse o posouzeních vypracovaných dopadu Komisí, a to pokud možno od co nejranější fáze;
36. zdůrazňuje, že rozhodnutí o vypracování parlamentního posouzení dopadu musí přijmout jeho příslušný výbor po konzultaci se zpravodajem; žádá, aby byl v tomto smyslu upraven jednací řád EP a aby posouzení dopadu mohla iniciovat již čtvrtina členů dotčeného výboru;
37. zdůrazňuje, že posouzení dopadu jsou významná i během parlamentního legislativního procesu; vybízí Parlament k tomu, aby v případě podstatných změn v každé fázi legislativního postupu zvážil, zda nechá vypracovat posouzení dopadu; poukazuje na to, že tento postup nesmí vést ke zbytečným průtahům legislativního procesu;

Vytvoření jednotného mechanismu posouzení dopadu Evropského parlamentu

a perspektivy vývoje

38. zdůrazňuje význam, který by mělo vytvoření jednotného mechanismu posouzení dopadu pro kvalitu a soudržnost vlastní tvorby politik;
39. žádá proto, aby byl v rámci Evropského parlamentu vytvořen integrovaný postup pro posouzení dopadu; v tomto ohledu navrhuje vypracovat společný postup pro posouzení dopadu, v jehož rámci by všechny výbory používaly stejné postupy a metody;
40. žádá, aby tento postup vypracoval samostatný a nezávislý subjekt (např. některá nadace), jenž je odpovědný Evropskému parlamentu;
41. navrhuje, aby v čele tohoto subjektu stála správní rada tvořená poslanci Evropského parlamentu, již budou poskytovat poradenství externí odborníci;
42. žádá, aby byly na vytvoření této pracovní úrovně poskytnuty odpovídající finanční prostředky tak, aby to nemělo dopad na rozpočet; dále žádá, aby byla pro tento účel vybudována potřebná administrativní infrastruktura;
43. zdůrazňuje, že v dlouhodobém kontextu by se měla zvážít vyhlídka společného postupu evropských orgánů při provádění posouzení dopadu; připomíná, že v souvislosti s posouzením dopadu je společný metodický postup evropských orgánů již zmíněn v interinstitucionální dohodě ze dne 16. prosince 2003;
44. vyjadřuje politování nad tím, že Evropská komise není této myšlence společného postupu evropských orgánů nakloněna;
45. poukazuje na skutečnost, že Rada zatím nástroj posouzení dopadu téměř nepoužívá; žádá proto Radu, aby i ona intenzivněji prováděla posouzení dopadu s cílem zkvalitnit svou činnost v rámci evropského legislativního procesu;

o

o o

46. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.

ODŮVODNĚNÍ

Posouzení dopadu jsou ústředním nástrojem zákonodárství a evropští zákonodárci by je měli v budoucnu více využívat. Jejich přínosy jsou evidentní: ukazují zákonodárcům možné důsledky různých variant postupu a pomáhají jim přijímat rozhodnutí. Tímto způsobem mohou významně přispět ke zdokonalení tvorby právních předpisů. Posouzení dopadu však v žádném případě nenahrazují politický dialog a demokratický rozhodovací proces, v němž hrají ústřední roli zákonodárné orgány. Slouží pouze k odborné přípravě obsahové stránky politického rozhodnutí.

Návrh zprávy je rozčleněn na čtyři části. V první části jsou stanoveny obecné požadavky na posouzení dopadu na evropské úrovni. Druhá část zkoumá posouzení dopadu vypracovaná Evropskou komisí a upozorňuje na možná zlepšení. Třetí část je věnována posouzením dopadu, která provádí Evropský parlament. Ve čtvrté a poslední části je vznesen požadavek, aby byl v rámci Evropského parlamentu vytvořen společný mechanismus pro posouzení dopadu, který by měly používat všechny parlamentní výbory v zájmu dalšího zlepšení legislativního procesu a dosažení součinnosti.

Obecné požadavky na posouzení dopadu prováděná na úrovni EU

Zpravodajka se domnívá, že posouzení dopadu, která používají evropské orgány, musí splňovat určité zásady. Především je nutné, aby byly prováděny nezávisle a transparentně. Měly by zahrnovat všechny kategorie legislativních návrhů a používat jasné metodické postupy. Mezi zkoumanými variantami postupu by měla být posouzena i možnost nečinnosti. Je nutné náležitě zohlednit i zvláštní důsledky pro malé a střední podniky. Posouzení dopadu navíc musí neustále reagovat na aktuální vývoj probíhajícího legislativního procesu.

Potenciál Evropské komise ke zlepšení

Zpravodajka uznává, že Evropská komise zvýšila kvalitu svých posouzení dopadu, a to zejména díky ustavení vlastního výboru pro posouzení dopadu. Z vlastních zkušeností, postřehů kolegů a v neposlední řadě ze zprávy Evropského účetního dvora však víme, že současnou podobu posouzení dopadu vypracovávaných Komisí lze dále zlepšit. Mimo jiné by to zahrnovalo užší zapojení výborů EP a podrobnější zdůvodnění ze strany Komise, proč v případě jednotlivých návrhů právních předpisů částečně upustila od provedení posouzení dopadu. Dále by se měla Komise zavázat, že k posouzením dopadu zadaným Parlamentem zaujme stanovisko.

Potenciál Evropského parlamentu ke zlepšení

Evropský parlament může již nyní využívat vlastní posouzení dopadu a posouzení dopadu vypracovaná Komisí podrobovat důkladnému přezkumu. Praxe však ukazuje, že Parlament tuto možnost využívá v rámci své činnosti jen velmi zřídka. Zpravodajka proto příslušné výbory EP vyzývá, aby intenzivněji využívaly posouzení dopadu v zájmu zkvalitnění vlastního legislativního procesu. V této souvislosti bychom měli zvážit, zda by nebylo možné, aby o posouzení dopadu mohla požádat již čtvrtina členů některého výboru.

Vytvoření jednotného mechanismu posouzení dopadu v rámci Evropského parlamentu a perspektivy vývoje

Zpravodajka požaduje, aby byl v rámci Evropského parlamentu vytvořen společný mechanismus pro posouzení dopadu, který by měl dále zlepšit jeho legislativní proces a přispět k dosažení součinnosti. Po organizační stránce by se mohl těmito posouzeními zabývat samostatný a nezávislý subjekt. V dlouhodobém kontextu by se mělo zvážit zavedení společného mechanismu pro všechny evropské orgány.